

Силабус курсу

Історія вчень про державу і право

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 Міжнародні відносини

Спеціальність – 293 Міжнародне право

Освітньо-професійна програма - «Міжнародне право»

Рік навчання: 2, семестр: 3

Кількість кредитів:5, мова викладання: українська

Керівник курсу:

к.ю.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права

Подковенко Тетяна Олександрівна

Контактна інформація: tpodkovenko@gmail.com +380974820101

Опис дисципліни

«Історія вчень про державу і право» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері права. «Історія вчень про державу і право» орієнтована на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами знань про закономірності еволюції світової політичної та правової думки, її впливу на суспільну свідомість і політичне життя кожного народу. Вивчаючи і з'ясовуючи сутність держави і права, слід ретельно проаналізувати не тільки апробовані часом і практикою концепції, а й осмислити погляди, теорії, в яких розглядаються ці суспільні феномени, соціально-економічні умови, в яких зародилося те чи інше вчення. Представляє інтерес реалізація учень і поглядів у відповідних державно-правових системах світу, їх використання у розбудові національної системи права, формуванні засад правової держави і громадянського суспільства, становлення цивілізованих форм взаємин держави з її громадянами. Набуття студентами знань про державно-правову сферу суспільного життя є складовою частиною системи юридичної освіти, фахової підготовки юристів, оволодіння майбутніми спеціалістами загальною юридичними та галузевими юридичними дисциплінами і їх практичним застосуванням у повсякденному житті.

«Історія вчень про державу і право» у поєднанні з іншими юридичними дисциплінами історикотеоретичного спрямування сприяє формуванню системного підходу до розуміння понять держави, права, закону, громадянського суспільства, правової держави. У результаті вивчення студенти повинні вміти: орієнтуватися щодо різних підходів до проблем взаємозв'язку держави і права, держави і громадянського суспільства; з'ясовувати в контексті світової історії витоків державно-правової думки України, що має для сьогодення велике теоретичне і практичне значення; демонструвати розуміння державно-правових явищ та ідеології в Україні та за її межами, здійснювати правовий та політичний аналіз; готувати відповідні наукові повідомлення та реферати, формувати власну професійну позицію з приводу правоохоронної та громадської діяльності; застосовувати набуті знання та навички при вивченні інших юридичних дисциплін і в ході практичної правничої діяльності, давати 2 об'єктивну оцінку різноманітним суспільним явищам, державним та правовим процесам, збагачувати власну правову культуру, підвищувати рівень знань теоретичних основ державно-правової дійсності

Структура курсу

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Теоретико-методологічні засади “Історії вчень про державу і право”. Особливості уявлень про державу і право в країнах Стародавнього Сходу.	Знати предмет історії вчень про державу і право; методологічні принципи, загальнонаукові дослідницькі підходи, спеціальні (особливі) методи дослідження; основні етапи розвитку політико-правових доктрин.	Тести, питання, підготовка есе
2/2	2. Державно-правові погляди мислителів Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.	Знати витоки, причини формування поглядів на державу і право у стародавньому світі. Аналізувати особливості становлення політико-правових ідей у Стародавній Греції. Визначати вплив римських юристів на формування основ сучасного римського права.	Тести, питання, наукові повідомлення
2/2	3. Політичні та правові вчення західноєвропейського середньовіччя та епохи Відродження.	Визначати особливості становлення вчень в період середньовіччя та вплив християнської ідеології на політико-правові погляди. Розкривати сутність держави права в період доби Відродження.	Тести, питання, наукові повідомлення
2/2	4. Державно-правові вчення Голландії та Англії в добу Нового часу.	Знати основні політико-правові ідеї доби Нового часу та їх вплив на формування сучасних поглядів на державу і право. Критично аналізувати відношення мислителів до проблеми злочину і покарання та смертної кари.	Тести, питання
2/2	5. Європейське Просвітництво: правові та політичні вчення.	Вміти здійснювати аналіз правових та політичних концепцій Європейського Просвітництва. Визначати основні державницькі ідеї. Усвідомлювати усі переваги та вади правових концепцій. Визначати вплив концепції Ч. Беккарія на розвиток сучасного кримінального права та сучасної гуманістичної традиції у праві.	Кейси, наукові повідомлення
2/2	6. Політичні та правові вчення США періоду боротьби за незалежність.	Визначити особливості та основні засади демократичного розвитку США в розвитку концепції демократичного суспільства та концепції прав людини.	Тести, питання
2/2	7. Державно-правові концепції в Німеччині кінця XVIII – початку XIX ст.	Значення діалектики взаємодії громадянського суспільства і держави в правовій концепції Г. В. Ф. Гегеля та визначити її вплив на сучасність.	Тести, питання
2/2	8. Правові та політичні ідеї представників лібералізму у Франції	Визначити основні ідеї лібералізму та їх значення для сучасного демократичного вектору розвитку сучасних держав.	Кейси, наукові повідомлення

	та Англії (перша половина XIX ст.).		
2/2	9. Західноєвропейська державно-правова думка другої половини XIX ст.	Аналізувати західноєвропейську традицію щодо держави і права, місця людини та її ролі у розвитку правових інституцій. Здійснювати порівняння різних підходів щодо розуміння сутності держави і права.	Тести, питання
2/2	10. Правові та політичні вчення в країнах Західної Європи та США в XX ст.	Знати основні політико-правові концепції країн Західної Європи та США XX століття. Визначити основні концепти сучасних ідей та вплив на формування політико-правових інститутів та державної політики. Проводити порівняння з сучасними демократичними процесами в українському суспільстві. Визначити актуальність даних ідей для сучасності.	Тести, питання, наукові повідомлення

Літературні джерела

1. Ладиченко В. В. Історія вчень про державу і право : навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Медінформ, 2014.
2. Теорія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навч. закл. / О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О. М. Головка та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Майдан, 2018. 436 с.
3. Теорія держави та права : практикум / Білозьоров Є. В. та ін. Київ : ФОП Маслаков, 2018. 166 с.
4. Edmundson, William (2019). Introduction. In William Edmundson (ed.), *The Duty to Obey the Law: Selected Philosophical Readings*. Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 1–15.
5. Edmundson, William (2019). Introduction: Some recent work on political obligation. *APA Newsletter on Law and Philosophy* 99: 62–67. Edmundson, William. Forthcoming. Political obligation. *Legal Theory*.
6. Finnis, John (2021). *Natural Law and Natural Rights*. Oxford: Oxford University Press.
7. Green, Leslie (2021). *The Authority of the State*. Oxford: Oxford University Press.
8. MacCormick, Neil (2022). Natural law and the separation of law and morals. In Robert P. George (ed.), *Natural Law Theory: Contemporary Essays*. Oxford: Oxford University Press, 105–33.
9. Raz, Joseph (2019). The claims of law. In Joseph Raz, *The Authority of Law*. Oxford: Oxford University Press, 28–33.
10. Тетарчук В.І. Теорія держави і права [текст] : Навчальний посібник для підготовки до іспитів. 2021. 184с.
11. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
12. Фатхутдінова О.В., Куненко І.С., Максимова Л.О., Хлабистова К.В. Теорія держави і права : навч. посібник. К.: КНТ, 2021. 310 с.
13. Осауленко О. І. Історія вчень про державу і право : посіб. для підготов. до іспитів. К.: Ліпкан О. С., 2010.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-7) – обговорення кейсів	30
Модульна контрольна робота (теми 7-10) – обговорення кейсів	40
КПІЗ, тренінг	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом